

A close-up photograph of several purple crocuses in bloom. The flowers have white petals with prominent purple vertical stripes and bright yellow centers. They are set against a background of green grass and other out-of-focus flowers.

PROVINCIALE STATEN

DRENTHE

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2019-2023

GROENLINKS

VOORWOORD

DRENTHE IS HET STADIUM VAN TURF, JENEVER EN ACHTERDOCHT WEL ONTGROEID, MAAR ONDERSCHIEDT ZICH NOG STEEDS DOOR EEN BESCHIEDENHEID.

Het wordt tijd om die bescheidenheid af te leggen. Er is zoveel waar Drenthe zelfverzekerdheid aan kan ontlelen, waar ze trots op kan zijn: prachtige natuurgebieden die zich als een breed lint door de provincie slingeren, een no-nonsense bevolking die de handen uit de mouwen steekt en die lef heeft om nieuwe initiatieven te omarmen.

GroenLinks vindt dat het tijd wordt voor nieuw elan, het is tijd om uitdagingen aan te gaan en alles op alles te zetten om de klimaatdoelen te realiseren.

In de maand oktober is de 10e de Dag van de Duurzaamheid en de 24e de Dag van het Water. Het is terecht dat deze twee onderwerpen aandacht krijgen; ze spelen een hoofdrol in het komende decennium. We zien ook steeds duidelijker de samenhang tussen deze twee onderwerpen en de leefbaarheid van onze provincie, de keuzes die moeten worden gemaakt in de landbouw, in vervoer, mobiliteit en in het genereren en gebruiken van duurzame energie. De klimaatveranderingen vragen ook om slimme maatregelen op het gebied van waterbeheer. Te veel water door enorme stortbuien en maanden van droogte waarin er geen druppel regen valt: het zullen normale verschijnselen worden in plaats van de uitzonderingen die ze tot nu toe waren. Het betekent dat de afvoer van het teveel aan water goed geregeld moet zijn, maar ook dat geput kan worden uit een opgeslagen watervoorraad als dat nodig is in tijden van droogte.

Naast deze belangrijke onderwerpen, heeft GroenLinks ook grote aandacht voor slimme oplossingen om krimp aan te pakken en in combinatie daarmee ook de zorg en de werkgelegenheid. Openbaar Vervoer komt ook ruimschoots aan de orde; een goede bereikbaarheid is cruciaal om voldoende mensen, met name jongeren, in onze provincie te krijgen en om ze hier te houden. Als we kijken naar de plannen voor biologische en circulaire landbouw, ecologisch bermbeheer, recreatie en behoud en herstel van onze geliefde Drentse natuur, dan komen we uit bij het allesomvattende doel: de aarde fatsoenlijk doorgeven aan volgende generaties. Deze opgave kunnen we alleen voor elkaar krijgen als we oog hebben voor elkaar, politiek met een menselijk gezicht.

We delen met elkaar één samenleving met verschillende levensstijlen. Het besef dat we in al onze verschillen Drenthe samen maken tot een provincie waar we allemaal trots op kunnen zijn. In Drenthe is geen ruimte voor discriminatie en racisme. Samen verslaan we de angst en tegenstellingen door samen te bouwen aan onze gedeelde toekomst.

LEEFBAARHEID IN

DRENTHE

HOOFDSTUK 1.

LEEFBAARHEID

Visie: GroenLinks vindt actief burgerschap, passende en tijdige oplossingen voor krimp, behoud van werkgelegenheid en bereikbaarheid met openbaar vervoer essentieel voor de leefbaarheid van de provincie Drenthe. Daarnaast is het behoud en herstel van natuur van groot belang.

KRIMP: VAN BELEMMERING NAAR KANS

Drenthe is een plattelandsprovincie. Er is rust en ruimte, waarden die volgens GroenLinks kwaliteit van leven bieden. Drenthe is ook dé provincie om te wonen, te werken en te recreëren. De samenleving, vooral op het platteland, verandert: dubbele vergrijzing (veel mensen bereiken in de komende tijd de pensioengerechtigde leeftijd en mensen leven steeds langer) en daarnaast minder jeugdigen (krimp). De gevolgen van de bevolkingskrimp hoeven, mits daar tijdig op wordt ingespeeld, geen problemen op te leveren. Tijdige ombouw van monumentale panden naar nieuwe functies, sloop van “onbruikbare panden”, ombouw naar levensloopbestendige woningen en kleinschalige woonzorgzones kunnen een oplossing bieden. Daarnaast willen we dat er meer eenpersoonsappartementen en betaalbare huurwoningen komen, waardoor wordt ingespeeld op een veranderende samenstelling en andere behoeften van de bevolking en met name op de toename van het aantal alleenstaanden, bijvoorbeeld jongeren die in het dorp willen blijven wonen.

Nederlanders zien Drenthe als één van de meest favoriete woonprovincies. Om dat beeld te versterken wil GroenLinks de bereikbaarheid van voorzieningen vergroten. Die bereikbaarheid is meer doorslaggevend dan de aanwezigheid ervan in de directe omgeving.

WONEN

Wonen in Drenthe betekent relatief schone lucht ten opzichte van de rest van Nederland en veiligheid, rust en ruimte, met de mooiste natuurgebieden in je achtertuin. GroenLinks vindt dat inwoners actief mee moeten kunnen denken over de toekomst die zij voor hun leefomgeving zien. Nieuw Naoberschap (met elkaar de toekomst van je dorp of wijk vormgeven), Buurtspraak (overleggen met de buurt voordat je plannen indient bij de gemeente) en de Burgerbegroting (in je dorp of wijk een toegekend bedrag aan plannen besteden) zijn mooie uitwerkingen van actief meedenken over de eigen woon- en leefomgeving. De provincie regisseert (dat wil zeggen: doet de planning, in overleg met de lokale overheden, van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouw-, renovatie- en herstructureringsopgave) en stimuleert (door lokale initiatieven op het gebied van bijvoorbeeld tiny houses en herbestemming te ondersteunen). Onderlinge verbondenheid is dan wel essentieel. Waar mogelijk ondersteunen we lokale organisaties die als doelstelling hebben de sociale samenhang te vergroten en die inzetten op burgerinitiatieven. Juist in een plattelandsprovincie is extra ondersteuning nodig en moet er aandacht zijn voor ondersteuning van vrijwilligers, in dorps- of wijkraden, sportverenigingen, jeugd- en ouderenorganisaties en van mantelzorgers. Door meer mensen te betrekken, kan worden voorkomen dat mensen door armoede of om andere redenen aan de kant blijven staan. GroenLinks blijft inzetten op het terugdringen van laaggeletterdheid om te zorgen dat iedereen mee kan doen.

GroenLinks zet zich in voor een samenleving waarin iedereen zich thuis en veilig voelt. Sociale veiligheid en sociale acceptatie van LHBTI+’ers hoort daar ook bij. GroenLinks wil daarbij meer inhoud geven aan Drenthe als Regenboogprovincie en samen met maatschappelijke organisaties en verenigingen op het gebied van sport, cultuur en onderwijs de sociale acceptatie van LHBTI+’ers bevorderen.

Basisvoorzieningen blijven bereikbaar door slimme combinaties; bijvoorbeeld door voorzieningen als onderwijs, ontmoeting, welzijn, zorg en de buurtwinkel samen te brengen onder één dak. Dit geeft ook mogelijkheden voor mensen met een beperking om mee te doen en om lokale voorzieningen in stand te houden. GroenLinks zet zich daarbij in om de toegankelijkheid van diensten en plekken voor mensen met een beperking te verbeteren.

CULTUUR

Speciale aandacht is nodig voor culturele voorzieningen als bibliotheken, toneelverenigingen en muziekscholen, waarvan het voortbestaan voortdurend door zowel provinciale als gemeentelijke bezuinigingen onder druk staat. De Drentse taal, één van de Nedersaksische talen, willen we in ere houden door het Huus van de Taol te steunen bij het organiseren van activiteiten in o.a. het onderwijs. De culturele ontwikkeling van kinderen en volwassenen is belangrijk. Door combinaties in huisvesting en vervoer en door bewuste keuzes in budgetten, wordt gezorgd dat cultuur in de stad en op het platteland blijft bestaan. Drenthe heeft een bloeiend amateurverenigingsleven op het gebied van toneel, muziek, zang, kunst en dans. De provincie zorgt ervoor dat Kunst & Cultuur Drenthe (K&C) ondersteuning biedt.

OPENBAAR VERVOER

Openbaar vervoer wordt in heel Drenthe goed geregeld en gaat naar 100% duurzaam, zowel voor bus als trein. GroenLinks gaat voor maximale bereikbaarheid. Dat betekent dat zowel het hoofdlijnennet als het vervoer van en naar de kleinere kernen goed op orde is. Slimme combinaties zorgen voor goede onderlinge aansluitingen van alle vervoersstromen (van trein, leerlingen- en ouderenvervoer tot WMO-vervoer, regiotaxi en lijnbussen). De provincie ondersteunt initiatieven die het openbaar vervoer verbeteren.

GroenLinks wil dat de provincie de mogelijkheden onderzoekt - in samenwerking met ProRail en met de provincies Groningen en Overijssel - voor een spoorwegtracé tussen Veendam en Emmen, waardoor een rechtstreekse verbinding ontstaat tussen Groningen en Enschede.

Wij vinden dat de provincie sterk terughoudend moet zijn als het gaat om de aanleg van nieuwe wegen, zeker waar het wegen door, langs of in de nabijheid van natuurgebieden betreft. Bij aanleg en onderhoud van wegen past de provincie - in navolging van de provincie Zuid-Holland - nieuwe en doorontwikkelde innovaties toe: van nieuwe materialen en productieprocessen tot verkeersmaatregelen en oplossingen die in en langs de weg energie opwekken of besparen. Deze klimaatvriendelijke aanpak vormt het uitgangspunt voor nieuwe wegonderhoudsprojecten.

LUCHTKWALITEIT

Ook in Drenthe moet er aandacht zijn voor luchtkwaliteit. GroenLinks wil de vervuiling met fijnstof terugdringen die ontstaat door verkeer, industrie en houtrook. Hierbij kunnen de adviezen van de GGD een richtlijn zijn. Ook zet GroenLinks stevig in op een rookvrije generatie door vooral op plaatsen waar kinderen aanwezig zijn een rookverbod in te stellen.

GROENLINKS MAAKT ZICH STERK VOOR:

- Kennisorganisaties ondersteunen die inwoners kunnen begeleiden bij het ontwikkelen van dorps- en wijkvisies.
- Oplossingen uitwerken voor krimpproblemen met de gemeenten en dorpen. Nieuw Naoberschap, Buurtspraak en Burgerbegroting actief stimuleren.
- Meer eenpersoonsappartementen en betaalbare huurwoningen.
- Een krimpfonds opstarten dat problemen met onverkoopbare panden en verrommeling in de woonomgeving voorkomt.
- Streven naar meer werkgelegenheid door een betere aansluiting op elkaar van beroepsonderwijs en het bedrijfsleven. Een werkambassadeur aanstellen die in het kader van de energietransitie op verschillende niveaus bemiddelt tussen bedrijfsleven, onderwijs en de arbeidsmarkt.
- Culturele voorzieningen betaalbaar en toegankelijk houden door slim ruimtes, vervoer en budgetkeuzes te combineren.
- Mogelijkheden benutten in gecombineerd vervoer: flexibel lokaal vervoer in combinatie met anders gefinancierde vervoersmogelijkheden (WMO, servicebussen, leerlingenvervoer). In elk dorp passend oproepbaar vervoer beschikbaar binnen 20 minuten.
- Huidige buslijnen handhaven op minimaal het huidige niveau of uitbreiden.
- Busvervoer bij de volgende aanbesteding onder voorwaarde van het gebruik van duurzame brandstof (zie ook hoofdstuk energie).
- Openbaar vervoer gratis voor verschillende doelgroepen (ouderen, schooljeugd) als volwaardig alternatief. Dit houdt in: voldoende frequentie, halteplaatsen in de nabijheid en gunstiger reistijden en kostenverhouding t.o.v. autovervoer.
- Met organisaties en bedrijven verkennen hoe abonnementen voor deelauto's mogelijk gemaakt kunnen worden in alle Drentse kernen.
- Fietsvriendelijker maken van kruisingen. De fiets krijgt voorrang in Drenthe, zeker op rotondes!
- De provincie ontwikkelt een fietssnelwegennet voor woon-werkverkeer, dat de grotere woon- en werkkernen met elkaar verbindt.
- De provinciale wegen N34 en N48 worden niet verder verdubbeld. GroenLinks kiest voor een maximumsnelheid van 80 km per uur en een inhaalverbod om zo de wegen veiliger te maken en de CO2 uitstoot te verminderen.
- Toepassen klimaatvriendelijke innovaties bij wegaanleg en -onderhoud.
- Onderzoek naar treinverbinding tussen Veendam en Emmen.
- Vrachtvervoer over water stimuleren, mogelijkheden verkennen voor Meppel en het Noord-Willemskanaal.
- In samenwerking met de provincie Overijssel onderzoek doen naar de haalbaarheid van het verdiepen van het kanaal Coevorden-Almelo voor vrachtschepen tot 1.000 ton.
- Geen financiële ondersteuning meer voor Groningen Airport Eelde. Wel verduurzamingsactiviteiten steunen.
- GroenLinks blijft zich verzetten tegen de lage aanvliegroutes over Drenthe als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van vliegveld Lelystad.
- GroenLinks wil aandacht voor luchtkwaliteit door o.a. fijnstof in te dammen en zich sterk te maken voor een rookvrije generatie.

ZORG IN DRENTHE

HOOFDSTUK 2.

ZORG

Visie: GroenLinks ziet Drenthe als provincie met kwaliteit van leven voor haar inwoners. Dat biedt kansen voor duurzame werkgelegenheid in de zorg en alle bijkomende dienstverlening.

DE ONTWIKKELING VAN ZORG EN WELZIJN

Zorg en welzijn zorgen voor 18% van het totaal aantal banen in Drenthe en is hiermee een belangrijke economische factor en banenmotor (Arbeidsmarktonderzoek provincie Drenthe, 2011-2014). In de zorg verandert er veel en snel. De zorgconsumptie neemt bij de groep 75+ toe. De kosten van de zorg stijgen, de verantwoordelijkheden verschuiven, de financiering verandert, er wordt steeds meer zorg thuis geleverd, er wordt steeds meer integrale zorg geleverd en preventie en welzijn worden steeds belangrijker. De ontwikkeling gaat van ziekte en zorg (ZZ) naar gedrag en gezondheid (GG). Ook de samenstelling van de doelgroep wijzigt zich de komende decennia, mede door een toename van ouderen met een allochtone culturele achtergrond. GroenLinks zoekt naar een integrale benadering tussen wonen, welzijn en zorg.

HUISVESTING EN GEZONDHEIDSCENTRA

GroenLinks vindt dat goede huisvesting een voorwaarde is voor welbevinden. Kwaliteit, beschikbaarheid en bereikbaarheid van ziekenhuizen en artsen worden door de provincie gestimuleerd. Er is ruimte voor nieuwe en kleinschalige vormen van wonen met zorg. Multidisciplinaire gezondheidscentra horen daarbij. Op initiatief van GroenLinks werkt de provincie Drenthe samen met zorginstellingen en -opleidingen aan een zorgacademie, om te voorkomen dat er in de nabije toekomst grote tekorten aan personeel in de zorg ontstaan. Slimme automatisering gaat steeds meer een rol spelen in de gezondheidszorg. Dit kan mensen helpen om op steeds hogere leeftijd zo lang mogelijk zelfstandig thuis te blijven wonen. Het behoud van belangrijke welzijns- en zorgvoorzieningen in de kleine kernen kan hieraan bijdragen (zie ook Leefbaarheid).

KWALITEITSBEWAKING IN DE ZORG

Thuiszorg moet voldoen aan korte lijnen, kleinschalig, persoonlijk en professioneel. Andere eerstelijnszorg komt in multifunctionele centra in de vorm van “zorgwinkels”. De kwaliteit van al deze voorzieningen wordt op provinciaal niveau bewaakt door consumentenorganisaties, zoals Zorgbelang Drenthe. Verzorgingstehuizen zullen afnemen en kleinschaliger worden.

GEZOND GEDRAG, PREVENTIE

Gezond gedrag, zoals fietsen en wandelen in de natuur, maar ook naar winkel, sport- of andere voorzieningen, wordt ondersteund door ruimtelijke ordening en beleid. Omgaan met een beperking is makkelijker in een sterk sociaal netwerk. Door de vergrijzing ontstaat er meer behoefte aan zorggebonden wonen en Drenthe leent zich daar uitstekend voor. Om in de toekomst in de grotere zorgvraag te voorzien, overlegt de provincie met onderwijsinstellingen over het aanbieden van goede opleidingen en het werven van studenten. Preventie- en voorlichtingsprogramma's om problemen met obesitas en overmatig alcoholgebruik te voorkomen, worden ook gestimuleerd.

GROENLINKS MAAKT ZICH STERK VOOR:

- Mantelzorgers goed faciliteren.
- Een integrale visie op wonen, welzijn en zorg ontwikkelen samen met maatschappelijke partners.
- Bereikbare zorg op het platteland waarborgen, samen met patiëntenorganisaties, gezondheidszorg en gemeenten.
- De provincie neemt verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van taken in het sociale en culturele domein in al haar facetten.
- Meedenken en meewerken aan werving van scholieren om goed gekwalificeerde mensen voor de zorg op te leiden.
- Onderzoek en ontwikkeling stimuleren om de zorg toekomstbestendig te maken.
- Ondersteuning bieden aan verenigingen en programma's zodat sporten mogelijk is voor jong en oud, met of zonder beperking, voor elke inwoner van Drenthe.
- Alcoholpreventiebeleid voor jongeren stimuleren, samen met gemeenten.
- Voor slimme ICT-toepassingen in de zorg is snel breedband essentieel voor het platteland. Snel internet (glasvezel) is voor iedereen beschikbaar in 2020.

A close-up, low-angle shot of solar panels on a roof. The panels are blue with silver grid lines. The background shows out-of-focus green trees under a bright sky.

ENERGIE IN DRENTHE

HOOFDSTUK 3.

ENERGIE

Visie: GroenLinks zet zich in voor de overstap naar een economie die draait op zon en wind, in plaats van op kolen en gas. Daarmee zorgen we voor meer werk, een leefbare aarde en betaalbare energie. GroenLinks ziet Drenthe binnen 5 jaar als de groenste provincie.

TOELICHTING

Energie wordt de komende jaren steeds belangrijker. We hebben steeds meer elektriciteit nodig en die wordt nu nog steeds op een schadelijke manier (veel CO₂-uitstoot) opgewekt. GroenLinks vindt dat het minder, schoner en groener kan. De klimaatverandering gaat nog sneller dan we dachten, dus moeten er grote stappen worden gezet. We streven ernaar dat de provincie Drenthe al in 2030 volledig draait op nieuwe energie: wind- en zonne-energie, restwarmte en aardwarmte. Deze doelstelling wordt door GroenLinks omarmd en moet voortvarend worden ingevuld.

GroenLinks ziet de noodzaak om door middel van windenergie de CO₂ te verminderen. Mogelijkheden voor het plaatsen van windmolens zijn er bijvoorbeeld langs snelwegen, zoals de A28 en A37. Randvoorwaarden voor woongenot moeten bij de keuze zwaar meewegen; geen stroboscoopeffect van slagschaduw in huis, geen geluidsoverlast.

Belangrijk bij dit proces is de participatie van burgers en bedrijven bij de locatiekeuze, de ontwikkeling en het delen in de opbrengst van de hernieuwbare energieontwikkeling. In wijken en op bedrijventerreinen willen we participatie en draagvlak creëren voor collectieve zonnepanelen, wijkwindmolens zoals het kleine type molens die in de provincie Groningen worden gebruikt en geothermie (Wijkenergieplan).

Nieuwbouwwoningen worden niet meer aangesloten op het aardgasnetwerk, maar worden zodanig geïsoleerd dat verwarming door middel van alternatieve verwarming volstaat. Bestaande woningen en bedrijfsgebouwen willen we duurzaam maken met warmtebronnen als Warmte Koude Opslag (WKO), geothermie en stadsverwarming.

FINANCIERING

Uitgangspunt is dat energiebesparing en energietransitie voor iedereen mogelijk is. De huishoudportemonnee mag er niet onder lijden. Wij willen de financiering van de transitie daarom slim regelen door een lening te koppelen aan vastgoed en niet aan de bewoner. Het uitgangspunt is dat de energierekening hetzelfde blijft. Energiebesparende maatregelen kunnen ook gefinancierd worden door derden.

GroenLinks vindt dat het realiseren van energiebesparing en duurzame energie een taak is van overheden, bedrijven en inwoners samen, met de zwaarste financiële lasten op de sterkste schouders. Zonneweiden en andere vormen van alternatieve energie moeten, mits passend in het landschap, mogelijk gemaakt worden om sneller de doelstelling van groenste provincie te bereiken. In de op te stellen Regionale Energiestrategie wordt aandacht besteed aan de inrichting van de energievoorziening van de toekomst. Door voldoende ruimte te creëren en op zoek te gaan naar slimme combinaties, wordt besparing en duurzame energie optimaal ingepast. De provincie voert de regie bij het afstemmen van plannen (zowel binnen als tussen gemeenten) om de bebouwde omgeving te verduurzamen.

De 'zonneladder' is voor GroenLinks leidend: zonnepanelen horen in de eerste plaats op daken van woningen en bedrijven, daarna op het maaiveld in de stedelijke omgeving en als het nodig is voor onze doelen, ook buiten het stedelijk gebied. De voorwaarde hiervoor is dat er voldoende maatschappelijk draagvlak is.

Drenthe als groene provincie biedt geen plaats aan kolencentrales, kerncentrales, opslag van kernafval en/of CO₂.

ENERGIE EN VERVOER

Elektrisch vervoer is één van de belangrijkste opties om de mobiliteitssector te verduurzamen. In het regeerakkoord staat dat in 2030 alle nieuwe auto's emissievrij moeten zijn. Om dit te realiseren, zijn de volgende stappen binnen de provincie essentieel:

- Ruimte reserveren voor snellaadstations langs de provinciale wegen.
- Harmoniseren van de aanbesteding van publieke laadpalen door middel van een convenant met alle betrokken partijen.
- Het stimuleren van de aanschaf van private laadpalen bij woningen en in de wijken.
- Naast elektrisch vervoer, kan ook blauwe diesel of waterstof als alternatieve brandstof worden gepromoot.
- Het samen met bedrijven stimuleren van fietsen naar het werk.

VOORBEELDFUNCTIE PROVINCIE

GroenLinks wil dat de provincie het voortouw neemt in de verduurzaming door:

- Ontwikkeling van duurzame projecten op provinciale gronden.
- Verduurzaming van de eigen bedrijfsvoering door maatschappelijk verantwoord inkopen.
- Energieneutraal maken van de eigen gebouwen en het eigen wagenpark elektrisch maken.

ENERGIE EN WERKGELEGENHEID

Om de energietransitie te realiseren, zijn veel werknemers nodig. Met name aan technici is momenteel een tekort. De opgave voor sociale partners en overheid hierbij is om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. GroenLinks pleit daarom voor de aanstelling van een werkambassadeur die als primaire taak heeft om te bemiddelen tussen onderwijs en bedrijfsleven. Bijvoorbeeld door:

- Het vergroten van de zij-instroom.
- Scholieren op het voortgezet onderwijs interesseren/motiveren voor energietechniek.
- Vernieuwing van het onderwijsaanbod.
- Scholing van docenten in het beroepsonderwijs.

GROENLINKS MAAKT ZICH STERK VOOR:

- CO2-vermindering realiseren door energiebesparing en door energie te produceren met zon en wind, met voldoende draagvlak in de gemeenschap en een goede verdeling van lusten en lasten.
- De financiering van de energietransitie slim regelen door het te koppelen aan vastgoed en niet aan personen, waarbij de kosten voor bewoners gelijk blijven.
- Mobiliteit verduurzamen door het vervoer elektrisch te maken en te zorgen voor voldoende oplaadpunten.
- OV rijdt elektrisch of op waterstof.
- De provincie geeft een goed voorbeeld door energieneutraal maken van het eigen wagenpark en de eigen gebouwen en door maatschappelijk verantwoord in te kopen.
- Het aanstellen van een werkambassadeur die bemiddelt tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het onderwijsaanbod aanpassen aan de vraag, met zij-instroom en nieuwe opleidingen in energietechniek.
- GroenLinks is tegen uitbreiding van zowel groot- als kleinschalige biovergistingsinstallaties. Hierover moet eerst nader onderzoek worden gedaan en discussie gevoerd.

NATUUR IN DRENTHE

HOOFDSTUK 4.

NATUUR

Visie: GroenLinks staat voor een goede bescherming van de natuur in Drenthe. Zowel vanwege de intrinsieke waarde als vanwege de leefbaarheid voor de inwoners.

DIVERSITEIT

GroenLinks vindt dat een grote diversiteit aan soorten planten en dieren essentieel is voor een leefbare aarde. Deze biodiversiteit moet weer toenemen en daarom wil GroenLinks dat er sneller wordt geïnvesteerd in het netwerk van waardevolle natuurgebieden, het Natuur Netwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en dat de natuurrijkdom in de rest van Drenthe weer terugkomt. Daarom wil GroenLinks dat de provincie haar taken in het kader van de Wet natuurbescherming ten volle uitoefent.

WAARDERING VOOR DE NATUUR

Dat natuur van grote waarde is, staat buiten kijf. Natuur is overal, niet alleen in natuurgebieden. Ook landbouw kan niet zonder natuur. Natuur reinigt lucht, water en bodem. Natuur herstelt evenwichten en heeft een bufferende werking op de waterhuishouding. Wij kunnen niet zonder groen om ons heen en natuur in de buurt. Natuur in de nabijheid heeft een bewezen positief effect op gezondheid en welzijn. Kinderen ontwikkelen alle zintuigen beter door te ravotten in de natuur en door het ontdekken en beleven van alles wat er leeft en groeit. Natuur- en milieueducatie zorgen voor waardering voor natuur nu en later. Wij eerbiedigen de randvoorwaarden om de natuur haar werk te laten doen. Dit kan grenzen stellen aan economische ontwikkelingen.

NATUUR NETWERK NEDERLAND

In Nederland wordt onder het huidige beleid 30% van de plantensoorten en 80% van de reptielen met uitsterven bedreigd. Dit is een bedreiging voor de Nederlandse biodiversiteit. Drenthe huisvest een groot deel van de bedreigde dier- en plantensoorten. Om de biodiversiteit in Drenthe te beschermen, wordt het Natuur Netwerk Nederland (NNN) verder uitgebreid, zodat het voor dieren en planten mogelijk blijft en makkelijker wordt om zich door heel Europa tussen natuurgebieden te verplaatsen. Het is voor het voortbestaan van dieren en planten essentieel om mee te kunnen bewegen met de veranderende klimaatomstandigheden. GroenLinks wil dat er aandacht besteed wordt aan verdere verwerving en inrichting van de natuurgebieden en verbindingzones en dat er ingezet wordt op de voltooiing van het natuurnetwerk.

De provincie speelt een nadrukkelijke rol bij het beschermen van het bestaande landschap. Zo zet zij zich in voor een effectiever natuurbeheer, zodat bijvoorbeeld weidevogelbescherming daadwerkelijk resulteert in meer weidevogels.

INSPLEN OP EEN VERANDEREND KLIMAAT

Onze Drentse natuurgebieden kunnen bij overmatige regenval en hoge waterstanden grote hoeveelheden water bergen, waarmee de veiligheid van bewoonde gebieden wordt gegarandeerd en wateroverlast wordt tegengegaan. Daarnaast zijn deze gebieden een potentieel reservoir van zoet water in perioden van droogte. De inrichting van ons land is op dit moment onvoldoende aangepast aan het veranderend klimaat. De afgelopen jaren is steeds vaker sprake geweest van periodes van grote droogte of overvloedige regenval. Deze trend blijft zich naar verwachting in de toekomst ook doorzetten. Om hier beter op voorbereid te zijn, wil GroenLinks inzetten op het vergroenen van stedelijk gebied om de temperaturen en het watermanagement binnen deze gebieden beter beheersbaar te houden. Ook willen wij een halt toeroepen aan de verstening van onze omgeving. Het herstellen van de veengronden, bijvoorbeeld in Bargerveen, is een prioriteit omdat dit een positief effect heeft op het vasthouden van zoet water en de opname van CO₂.

Ook voor de landbouw is goed en voldoende water kostbaar. GroenLinks stimuleert dat de boer met duurzaam grond- en waterbeheer (slim en zuinig) met zijn bedrijf is voorbereid op het veranderende klimaat.

De provincie stuurt strenger op waterbeheer en brengt, waar mogelijk en gewenst, het grondwaterpeil omhoog in overleg met de waterschappen, voor wie de provincie toezichthouder is.

Gezien de verdergaande oxidatie in de Veenkoloniën ontwikkelt de provincie een transitieplan, dat erop is gericht om het gebied te vernatten en zo andere gewassen en natuur de ruimte te geven (oxidatie is een proces waarbij veen, door het verlagen van de grond- en/of oppervlaktewaterstand, blootgesteld wordt aan de lucht, waardoor het oxideert en de bodem inklinkt en schadelijke broeikasgassen vrijkomen).

DE RECREATIEVE WAARDE VAN DE DRENTSE NATUUR

In de Drentse natuur vindt men grote aaneengesloten vochtige heidegebieden, zeldzame laaglandbeekstelsels met blauwgraslanden, moerasgebieden, uitgestrekte veengebieden en gevarieerde bossen. Deze natuur herbergt een bovengemiddeld grote hoeveelheid soorten planten en dieren. Juist de kleinschalige ontginningen en het intensieve gebruik van de grond door de eeuwen heen, hebben de Drentse natuur zijn vorm en soortenrijkdom gegeven. Het beheer van voedselarme heidevelden en blauwgraslanden blijft door teveel stikstof uit de lucht intensief en duur en levert slechts enkele karakteristieke soorten op (geringe biodiversiteit), zij het met een hoge recreatieve waarde.

Er is een grote mate van betrokkenheid van Drentse inwoners bij de natuur. Vooral bos en heide worden gewaardeerd, naast de beleving van rust en ruimte.

In de natuurgebieden wordt steeds meer huishoudelijk- en bouwafval gedumpt. Mede gezien de economische waarde van natuurgebieden voor de provincie Drenthe, kunnen de kosten van het opruimen van het afval niet op de natuurorganisaties worden afgewenteld. De provincie dient hier zeker voor een deel aan mee te betalen.

De recreatieve sector wordt speerpunt in onze regionale economie. De provincie ontwikkelt een regionaal toeristisch ontwikkelingsplan, waarin werkgelegenheid en scholing een belangrijke plaats innemen.

ECOLOGISCH BERMBEHEER EN ONDERHOUD

Het stimuleren en coördineren van landschapsonderhoud blijft van belang. Vooral het landschapsonderhoud van kleine tussenliggende stukjes grond en bermen is belangrijk voor doortrekkende vleermuizen, kleinere zoogdieren, insecten, vogels en voor de beleving van mensen. Bermen langs wegen moeten insectvriendelijk worden ingericht (ecologisch bermbeheer).

GROENLINKS MAAKT ZICH STERK VOOR:

- Vasthouden aan de oorspronkelijke ambitie voor het NNN, met als einddatum 2027, zodat zeldzame en inheemse planten en dieren beter worden beschermd en de ruimte krijgen die zij nodig hebben.
- Kinderen vroegtijdig bij de natuur betrekken. Ondersteunen gemeentelijke scholennetwerken voor natuur- en milieueducatie.
- Het bewaren en bewaken van soortenrijkdom, ook voor hun recreatieve waarde.
- Inspelen op klimaatverandering door slim water- en natuurbeheer en boeren te stimuleren tot duurzaam grond- en waterbeheer op het bedrijf.
- Ondersteunen van de bestaande infrastructuur voor landschapsonderhoud en ecologisch bermbeheer.
- Bevorderen dat de provincie (mee)betaalt aan het opruimen van huishoudelijk- en bouwafval in natuurgebieden. Adequate maatregelen die ervoor zorgen dat de vogelstand zich kan herstellen.
- Geen vuurwerkdemonstraties in de provincie Drenthe.

A photograph of a cornfield at sunset. The corn plants are in the foreground, with their long green leaves and brown tassels visible. The background shows a bright orange and yellow sky with some clouds, and the silhouettes of more corn plants. The overall mood is warm and peaceful.

LANDBOUW IN

DRENTHE

HOOFDSTUK 5.

LANDBOUW

Visie: GroenLinks staat voor een plattelandssamenleving met respect voor elkaar en met oog voor vorige en volgende generaties. Daar hoort een levendige en toekomstbestendige landbouw bij, die past binnen de Drentse natuur, het Drentse landschap en de Drentse (cultuur)historie. Met producten die op ecologisch verantwoorde wijze worden geproduceerd en regionaal worden afgezet. De ruimte voor intensieve akkerbouw en met name de bollenteelt, waarbij veel en zeer schadelijke bestrijdingsmiddelen worden gebruikt en die grote nadelige impact heeft op de kwaliteit van onze Drentse bodem, ons grondwater en onze gezondheid, wordt beperkt. Op termijn zal een duurzame teeltwijze moeten ontstaan.

DIER- EN MILIEUVRIENDELIJKE PRODUCTIE

GroenLinks stimuleert een dier- en milieuvriendelijke productie van voedingsmiddelen, waarbij vooral de samenhang van alle aspecten wordt nagestreefd: een toekomst waarin landbouw een actieve rol speelt en waar mogelijk is geïntegreerd in de gemeenschap. Duurzaam inspelen op lokale kansen is daarbij van groot belang. Bijvoorbeeld: Op dit moment worden in Nederland bulk melkproducten geëxporteerd en biologische melkproducten geïmporteerd, omdat er te weinig geproduceerd wordt om aan de vraag te voldoen. GroenLinks ziet hier een kans voor het stimuleren van biologische en duurzame melkproductie in Drenthe! GroenLinks wil dat bij nieuw te verlenen milieuvergunningen aan de landbouwbedrijven de uitstoot van stikstof en CO2 wordt teruggedrongen en dat reststoffen opnieuw worden gebruikt in gesloten kringlopen. Hierbij wordt vastgehouden aan de landelijke regelgeving.

NATUURINCLUSIEF BOEREN

De biodiversiteit in het agrarisch gebied, vooral in de kleine natuurgebiedjes, gaat sterk achteruit als gevolg van intensivering van het gebruik en een hoge mestdruk. Gevolg is onder meer een sterke achteruitgang van het aantal weidevogels.

GroenLinks wil dat de natuurrijkdom in het boerenland snel weer terugkomt en zet in op natuurinclusief boeren: de boer gebruikt de natuur optimaal, hij spaart de natuur en verzorgt de natuur. Dit kan op een economisch rendabele manier. Natuurinclusieve landbouw moet leiden naar een landbouw die hoogwaardig en veilig voedsel oplevert, die het milieu minder belast én zorgt voor verbetering van biodiversiteit op het boerenland.

MULTIFUNCTIONELE LANDBOUW

GroenLinks kiest voor biologische landbouw. Een landbouw met respect voor het milieu en dierenwelzijn, waar geen plaats is voor kunstmest en kunstmatige bestrijdingsmiddelen. Regionaal produceren, verwerken en verkopen levert besparingen op, bijvoorbeeld op energie, transport of afval. Maar het kan ook regionaal banen scheppen. Veel ondernemers in de landbouw zijn op zoek naar neveninkomsten. Dit wordt 'Verbrede Landbouw' of 'Multifunctionele Landbouw' genoemd. Dit kan bijvoorbeeld met activiteiten op het gebied van natuur- en landschapsbeheer, welzijn en zorg, op het gebied van recreatie of als lokale energieleverancier. Er is ruimte voor het leveren van windenergie en de grote dakoppervlaktes van schuren kunnen (nog meer) benut worden voor het opwekken van zonne-energie.

BUURTSPRAAK

GroenLinks pleit voor het (her)invoeren van "Buurtspraak": een vorm van overleg, waarbij een landbouwbedrijf respectvol overlegt met omwonenden over een uitbreiding, nog voordat een formele aanvraag hiervoor wordt ingediend. Een toekomstbestendige (duurzame) landbouw is alleen mogelijk als er ook rekening gehouden wordt met toekomstige generaties en de wereldbevolking en als landbouw beter geïntegreerd wordt in de gemeenschap.

GENTECHVRIJ PRODUCEREN

Het verbouwen van genetisch gemodificeerde gewassen vormt een grote bedreiging voor de biodiversiteit. Deze gewassen hebben geen natuurlijke vijanden, waardoor ze andere gewassen overwoekeren en het natuurlijk evenwicht dreigen te verstoren. Ook zorgt gentech-voedsel voor oneerlijke concurrentie voor boeren in ontwikkelingslanden. Op dit moment zijn alleen producten uit de biologische landbouw gegarandeerd gentechvrij. In Nederland wordt gestreefd naar landbouw die vrij is van transgenetische manipulatie. Regionale voedselvoorziening en een duurzame, circulaire bedrijfsvoering worden door GroenLinks ondersteund. GroenLinks pleit voor een eerlijke prijs voor eerlijke producten, dit is noodzakelijk voor de haalbaarheid van duurzame voedselproductie.

GROENLINKS MAAKT ZICH STERK VOOR:

- Ontmoediging van het verbouwen en verwerken van genetisch gemanipuleerde gewassen en de mogelijke regulering ervan.
- Bewoners betrekken bij het landschap, de landbouw en hun omgeving. Door middel van Buurtspraak bepalen waar ruimte is om te bouwen of uit te breiden.
- Stimuleren van biologische landbouw en regionale afzet door producent en consument meer met elkaar in contact te brengen. Het gebruik en de verkoop van lokale producten en initiatieven stimuleren en daarmee het bestaan van kleine producenten waarborgen.
- Stimuleren van regionale afzet door platforms voor streekproducten te ondersteunen: een marktplaats creëren voor lokaal geproduceerd voedsel met een slim distributiesysteem (bestellen en afhalen bij buurthuis, bibliobus, post, school, winkel, e.d.).
- Milieu- en diervriendelijke bedrijfsvoering als voorwaarde voor nieuwe initiatieven.
- Drastisch verminderen van antibiotica in de veehouderij. De keuze voor biologische veeteelt met sterkere rassen, met een van nature grotere weerstand.
- Afwijzing van (nieuwe) intensieve (pluim-)veehouderijen of megastallen.
- Een drastische beperking van het areaal bollenteelt en andere bestrijdingsmiddelintensieve teelten, door in de omgevingswetgeving ruime spuitvrije zones op te nemen rond bebouwing en kwetsbare natuur en door duurzame teeltwijzen te stimuleren.
- Terugdringen van de uitstoot van ammoniak door een kleinere veestapel en aangepaste stallen: stikstof vormt een bedreiging voor kwetsbare natuurgebieden. Rondom die kwetsbare natuurgebieden alleen nog extensieve landbouw toelaten. Bestaande bedrijven ondersteunen met de omschakeling of het verplaatsen naar minder kwetsbare gebieden.
- Het verminderen van de impact van landbouw op klimaatverandering en op die manier onze natuur beschermen.
- Invoeren natuurinclusief boeren om de natuurrijkdom terug te krijgen op het boerenland.
- Circulaire economie op het bedrijf: reststoffen worden opnieuw gebruikt in gesloten kringlopen.

GROENLINKS
